

El llenguatge

Parlem-hi

3/VI/1977

En la immensa majoria de verbs catalans les formes de les dues primeres persones del plural de l'indicatiu present són idèntiques a les de l'imperatiu i del present de subjuntiu. (Aquesta identitat coneix una certa reducció en el parlar de les Balears, en què les formes dels verbs del primer grup, de l'indicatiu, cantam i cantau, difereixen de les del subjuntiu, cantem i canteu i, la de la primera persona, de la de l'imperatiu, cantem. Això fa que, en alguns casos, determinades frases poden resultar ambigües. Efectivament, oracions com Parlem en català, Camineu a poc a poc, Ens afalaga perquè en parlem i Diu que hi aneu són ambivalents, tal com demostra clarament la reducció a formes de tercera persona o del singular dels verbs en plural: Parlen en català i Parlin en català, Camines a poc a poc i Camina a poc a poc, M'afalaga perquè en parlo i M'afalaga perquè en parli, Diu que hi vas i Diu que hi vâgis.

Es cert que en un gran nombre de casos el context desfà l'ambigüïtat, a l'eliminació de la qual també pot contribuir, en el llenguatge parlat, el to, més neutre en una indicació i més enfàtic —més imperiós— en una ordre. Però, especialment en el llenguatge escrit, es pot escaure realment que, després d'haver redactat una frase, ens adonem que el context no reïx a desfer l'ambivalència originada per la identitat de les formes verbals indicades i ens calgui recórrer a un mitjà eficaç i segur, pròpiament lingüístic o gramatical, per tal que el sentit que volem expressar no ofereixi cap dubte.

Les solucions consistents a variar la redacció, és clar, poden ésser múltiples. Però és bo de recordar que la col·locació d'un pronom feble després d'una forma verbal indica inequívocament la seva condició d'imperatiu (per oposició a indicatiu). Així, frases com Expressseu-vos en català, Parlem-hi sempre, Recordem-nos de tothom, Agafeu-ne uns quants són, sense possibilitat de dubte, imperatives. També l'ús de certes perifrasis pot ajudar a conferir a la frase —o conferir-l'hi del tot— un caràcter imperatiu: Procureu caminar a poc a poc. Feu el favor de no cridar.

Albert Jané